

Ukázka č. 2 – ZŠ Lukavice – Přírodověda ve 4. ročníku

(ukázka byla formálně upravena)

Komentář:

Ukázka je příkladem rozpracování dvou tematických okruhů: „Rozmanitost přírody“ a „Člověk a jeho zdraví“ do vyučovacího předmětu Přírodověda. Vzdělávací obsah obou tematických okruhů je rozpracován do tabulky. Za netradiční lze označit zapracování klíčových kompetencí přímo do tabulky a jejich funkční propojení se vzdělávacím obsahem (dílní výstupy a učivo). Autor učebních osnov postupuje v logickém sledu od očekávaných výstupů z RVP ZV, učivo, přes dílní výstupy, klíčové kompetence, průřezová témata až po mezipředmětové vazby. Výsledkem tvorby jsou kvalitně zpracované učební osnovy, které jsou promyšlené, přehledné, logicky uspořádané a pro ostatní pedagogické pracovníky a zainteresovanou veřejnost (rodiče, zástupci obce) srozumitelné.

Rozmanitost přírody

Očekávané výstupy z RVP ZV

- objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka
- vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislosti s rozdělením času a střídáním ročních období
- zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí
- zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat
- založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu

Učivo, téma	Dílní výstupy	Klíčové kompetence, mezipředmětové vazby	Průřezová témata
Látky a jejich vlastnosti – třídění látek, změny látek a skupenství, vlastnosti, porovnávání látek	Žák: - uvede příklady propojenosti prvků živé a neživé přírody	Kompetence komunikativní, pracovní	Environmentální výchova – Lidské aktivity a problémy životního prostředí
	- orientuje se v principu rovnováhy v přírodě, porozumění dané problematice prokáže na jednoduchém příkladě		
	- vysvětlí na konkrétních příkladech přímé souvislosti mezi vzhledem krajiny a činností člověka		
Voda a vzduch – výskyt, vlastnosti a formy vody, oběh vody v přírodě,	- vyhledá informace o významu vody a vzduchu pro život a seznámí s nimi ostatní spolužáky	Kompetence k učení, řešení problémů,	Environmentální výchova – Základní

vlastnosti, složení, proudění vzduchu, význam pro život	- založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu	pracovní	podmínky života
Nerosty a horniny, půda – některé hospodářsky významné horniny a nerosty, zvětrávání, vznik půdy a její význam	- pozná a porovná některé hospodářsky významné horniny a nerosty a jejich využití	Kompetence pracovní, k učení, komunikativní	<i>Environmentální výchova – Základní podmínky života</i>
	- vysvětlí pojem zvětrávání, vznik půdy a její význam pro existenci živých organismů		
Vesmír a Země – roční období	- objasní zákonitosti střídání ročního období	Kompetence pracovní a komunikativní	
	- pozoruje, porovnává a zaznamenává rozmanitost přírody v závislosti na ročních obdobích		
Rostliny, houby, živočichové – znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života, výživa, stavba těla u některých nejznámějších druhů, význam v přírodě a pro člověka	- konkretizuje základní projevy života na některých organismech a pomocí učitele provede jejich srovnání	Kompetence k učení, k řešení problémů, pracovní	
	- s pomocí jednoduchých klíčů a atlasů třídí organismy podle příbuznosti a podobnosti		
	- popíše stavbu těla, výživu, průběh a způsob života u vybraných živočichů		
	- vyhodnotí u vybraných organismů jejich význam pro člověka		
Rovnováha v přírodě – význam, vzájemné vztahy mezi organismy, základní společenstva	- vyvozuje a konkretizuje vzájemné vztahy mezi organismy ve vybraných lokalitách	Kompetence k učení, k řešení problémů	<i>Environmentální výchova – Ekosystémy Základní podmínky života</i>
	- nachází shody a rozdíly v přizpůsobení se organismů životnímu prostředí		
Ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody – odpovědnost lidí, ochrana a tvorba životního prostředí, ochrana rostlin a živočichů, likvidace odpadů, živelné pohromy a ekologické katastrofy	- uvede příklady odpovědnosti lidí za ochranu a tvorbu životního prostředí, rostlin a živočichů	Kompetence k učení, k řešení problémů, kompetence občanské a pracovní	<i>Environmentální výchova – Základní podmínky života Lavice pro hosty</i>
	- zhodnotí způsob likvidace odpadů ve škole a v obci a uvede konkrétní návrhy na zlepšení		
	- v rámci svých možností se zapojuje do aktivit zaměřených na ochranu životního prostředí		

	- zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka, které životní prostředí a přírodu poškozují, a s pomocí učitele navrhne možná opatření		
--	---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------	--	--

Člověk a jeho zdraví

Očekávané výstupy z RVP ZV

- *využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a podpoře vlastního zdravého způsobu života*
- *uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou*
- *účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob*
- *uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události*

Učivo, téma	Dílčí výstupy Žák:	Klíčové kompetence, mezipředmětové vazby	Průřezová témata
Péče o zdraví, zdravá výživa – denní režim, pitný režim, pohybový režim, zdravá strava, nemoc, drobné úrazy a poranění, první pomoc, úrazová zábrana	- uvědomuje si pravidla dodržování denního a pitného režimu, zdravého stravování a prevence nemocí a řídí se jimi	Kompetence k učení, k řešení problémů, kompetence sociální a personální, kompetence občanské a pracovní	<i>Osobnostní a sociální výchova</i> – Psychohygiena, Mezilidské vztahy, Komunikace a kooperace, řešení problémů <i>Výchova demokratického občana</i> – Občan, občanská společnost a stát
	- aktivně uplatňuje základní dovednosti a návyky denního a pitného režimu, zdravého stravování a prevence nemoci		

	- dokáže ošetřit další drobná poranění (bodnutí hmyzem a hadem, malá řezná rána, znehybnění končetiny), umí pomoci dospělému při poskytování první pomoci		
	- přivolá podle potřeby lékařskou pomoc		
Osobní bezpečí – bezpečné chování v rizikovém prostředí, bezpečné chování v silničním provozu v roli chodce a cyklisty, krizové situace (šikana, týrání, sexuální zneužívání), brutalita a jiné formy násilí v médiích, služby odborné pomoci	- posoudí nebezpečí závislosti na hracích automatech a počítačích	Kompetence k řešení problémů, sociální a personální, kompetence občanské a pracovní	<i>Osobnostní a sociální výchova</i> – Mezilidské vztahy, Komunikace a kooperace, řešení problémů <i>Mediální výchova</i> – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
	- uplatňuje nacvičené způsoby bezpečného chování v rizikovém prostředí		
	- uplatňuje nacvičené způsoby bezpečného chování v silničním provozu v roli chodce a cyklisty		
	- rozlišuje krizové situace (šikana, týrání, sexuální zneužívání atd.) a diskutuje o nich		
	- seznamuje se se službami odborné pomoci a dokáže je využít v praxi		
Situace hromadného ohrožení	- uplatňuje v modelových situacích hromadného ohrožení nacvičené způsoby chování	Kompetence k řešení problémů, kompetence komunikativní, kompetence pracovní	